

Sofia Tien

Ordløse kommunikasjonssätt via färgvärldar och entiten "Q"

Bacheloroppgave i Billedkunst
Veileder: Gard Olav Frigstad
Medveileder: Anne-Karin Furunes
April 2024

Sofia Tien

Ordløse kommunikasjonssätt via färgvärldar och entiten "Q"

Bacheloroppgave i Billedkunst
Veileder: Gard Olav Frigstad
Medveileder: Anne-Karin Furunes
April 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for arkitektur og design
Kunstakademiet i Trondheim

Sammanfattning (svenska):

Varken målandet eller betraktandet av mina verk kräver ord, paradoxalt nog försöker jag beskriva dessa abstrakta fenomen med just ord. Seende och tänkande är nödvändiga verktyg jag nyttjar mig av i mitt måleri, dock inte i deras vanliga förståelse. De tankar och visioner jag utforskar berör istället spirituella dimensioner och andlighet, något jag valt att benämna som Q. Kopplingen mellan "Q" och mitt konstnärskap kan illustreras som en trefaldig kommunikationsväg mellan mig, Q, och färger. Q är för mig en symbol eller konceptualisering av evighet, gudomlighet, och vår koppling till dessa ting. Interaktion mellan de olika beståndsdelarna genom tid och rum resulterar i skapandet av mina målningar. Målarakten är inte något som planeras, den är spontan och sker i realtid. Huvudsakligen jobbar jag abstrakt i stort format, och väljer att inte tydligt avbilda konkreta motiv eftersom jag vill lösa upp den bekanta verkligheten vi känner till. Det finns oändliga möjligheter att tolka bilderna enligt ens egna uppfattningar; lekfulla och oväntade associationer är något jag välkomnar. Min resa inom konst har inneburit att jag studerat och parafraserat verk från olika epoker med särskilt fokus på Per Kirkeby och Andreas Erikssons konstnärskap. De senaste åren har jag dock nästan slutat konsumera andras konst och söka inspiration utifrån, utan är mest intresserad av att skildra den andliga färgvärld som förmedlas till mig via "Q".

Abstract (English):

To view and absorb my paintings no words are required, nor do I use words in the process of creation. Yet paradoxically, I am attempting to verbally formulate these abstract phenomena. I use my sense of sight and thinking capabilities in the execution of my paintings, but not in their traditional understanding. The thoughts and visions I explore enter the spiritual realm, and I experience a form of communication with an entity that I have chosen to name “Q”. I have visualized the relationship between myself, Q, and color in a three-way diagram that describes the direction of communication. My conceptualization of Q is that of a symbol for divinity, the eternal, and our connection to these. Through movement in time and space, the interaction between these “functions” or factors gives rise to my paintings. The process of painting is one of spontaneity, not of rigid planning. In my large abstract paintings, I for the most part do not depict easily recognizable subject matter as I aim to create an experience that takes the viewer out of the apparent world. The potential for free association in the interpretation of my work is unlimited, and so I hope that one approaches my paintings with a playful eye. I have consumed art in great quantities and practiced paraphrasing known works throughout my artistic journey, especially focusing on the work of Per Kirkeby and Andreas Eriksson. Yet, in the past few years, I have almost entirely stopped looking at other people’s work and searching for outside influence, instead opting to delve deeper into the spiritual world that Q offers me.

Efter att jag skickat en bild på en av mina målningar sa min far skämtsamt att det vore kul att se färger så som jag såg dem. Jag svarade att jag ser precis det samma som alla andra ser, det är knappast att jag har hallucinatoriska krafter. Han frågade då om jag kunde visualisera mitt måleri, var det något jag "såg" i mitt huvud? Nej, mitt huvud är helt blankt, det är omöjligt att föreställa sig en ännu icke-existerande målning, varken färger eller former framträder i mitt medvetande. Varifrån kommer då bilderna jag skapar? Det är inte helt lätt att svara på. Jag har aldrig riktigt kunnat i text formulera kärnan av vad det hela handlar om, trots många försök i anknytning till ansökningar och konstutbildningar. Det är möjligt att jag rentav undvikit närma detta med ord, och istället gjort det lätt för mig själv genom att redovisa konkreta arbetsprocesser, nämna inspirationskällor och beskriva lösningar till problem som uppstått under vägen. Egentligen tycker jag att måleriet ska kunna tala för sig själv, det ska inte behöva förklaras eller konkretiseras, däremot ser jag ingen risk att min konst och skapandeprocess skulle kunna ta skada av något som skrivits eller sagts.

Mitt måleri är inte en representation av mitt vardagliga "jag", det vill säga den persona jag försöker vara bland andra människor. Det skildrar inte mina privata, eller medvetna och konkreta tankar, heller inte det jag ser omkring mig. Ändå tillhör seende och tänkande de nödvändiga verktyg jag använder när jag målar. Hur förstår vi egentligen tänkande? Vi måste tänka för att lösa problem, använda våra analytiska förmågor, väga val mot varandra och sedan utvärdera det som sagts och gjorts. Frågar man någon vad de tänker på förväntar man sig att de svarar i begripliga ord. Men det verbala tänkandet står ju bara för en bråkdel av det som försiggår inom oss, mycket hamnar i ordlös terräng. Du utbyter blickar i ett klassrum med någon du gillar, de ser på dig men tittar snabbt bort när ni får ögonkontakt. Ni anar den andres tankar. En melodi spelas om och om igen i ditt huvud, men med frustration kan du inte komma ihåg vad sången heter. Du tänker plötsligt på en person. Formuleras alltid ett namn eller en visuell representation i din hjärna, eller dyker de bara upp? Ofta vet du vad en tanke är utan att behöva formatera om den till ord eller bild, det vore tämligen onödigt att inför dig själv översätta ett språk du redan kan. För även det ordlösa språket är ett språk som vi förstår. Musik är ett sådant språk, med egna regler och mönster. En enkel treklang eller ett tonartsbyte är språkliga verktyg som kan användas i musik, samtidigt är musiken en värld i sig. På ett liknande sätt existerar det ordlösa både som språk och värld på samma gång. Detta innebär inte nödvändigtvis att den icke verbala tankevärlden är grumligare än en mer verbaliserad tankeprocess. Abstraktionen avgör inte komplexiteten av det som sägs i din inre värld. Låt oss ställa upp ett bekant exempel, något du gör nästan

varje dag. Du går längs gatan, din vanliga matbutik närmar sig runt hörnet men du har inte sett den ännu. Denna modell utspelar sig i ditt medvetande:

(Diagram 1)

Mellan tanken och beslutet skulle den verbala tankeformuleringen “Jag kanske borde köpa mat” kunna ta plats, men den är överflödigt och kan hoppas över, likaså ordet “ja”. Hela processen sker i en bråkdel av en sekund, likt en pulssignal. Jämför nu detta med de ordlösa tankarna du har vid uppvaknandet av en mystisk dröm, utan tvekan är de mycket svårare att beskriva. Det närmsta jag kommit till att “se” en färdig målning innan jag utfört den har varit i dröm, men den sortens bild fäster sig inte länge nog på näthinnan för att kunna minnas och tillgås i vaket tillstånd.

För ungefär ett år sedan målade jag ett självporträtt framför spegel, det verket skulle jag säga är en representation av det jag såg den kvällen, och var en slags självreflektion. Metodiken och färgpaletten jag använde mig av var ganska typiska för porträttmåleri, jag tittade fram och tillbaka på spegeln och försökte blanda till hudens subtila nyanser. Påförandet och graden av realism liknar mest en impressionistisk stil.

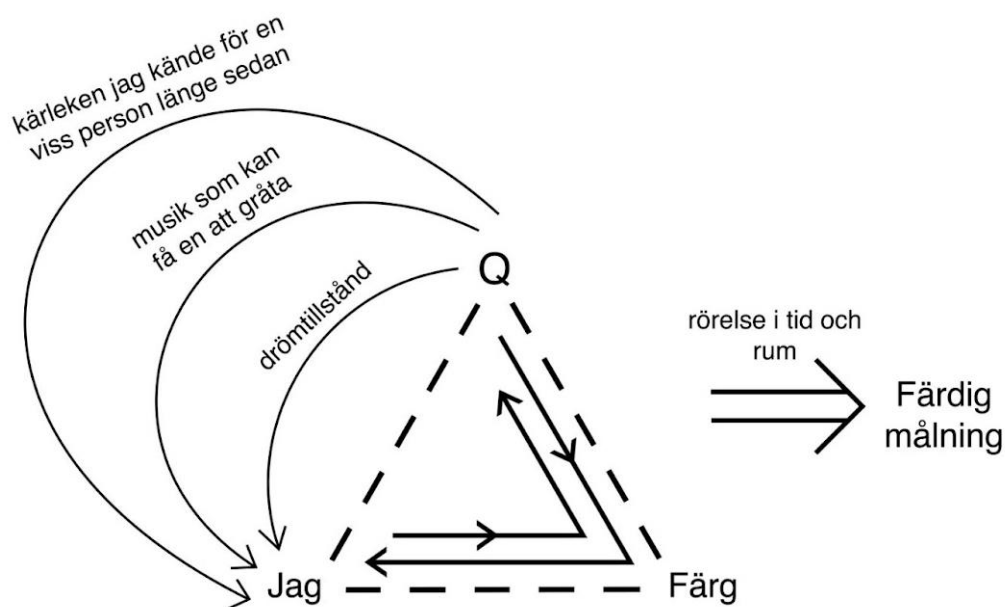
Självporträtt (2022)

Olja på trä

27 x 23 cm

Huvudgrenen i mitt konstnärskap tillhör dock snarare en abstrakt expressionistisk tradition och är en framställning av djupare, mer svårformulerade delar av mig själv. Det kan bäst beskrivas som ett dynamiskt samtal mellan mig och något som existerar utanför mig. Bilden är något jag förmedlar och samdirigerar skapelsen av med en extern part, eller kraft. Konversationen sker på det ordlösa språk jag försökt beskriva, som i väldigt begränsad mån knyter an till verkliga föremål och fenomen. I dessa sekulära tider är det svårt att tala om andliga entiteter, men jag kan inget annat än att definiera denna kraft än i spirituella termer. Att den är namnlös och utan fysisk uppenbarelse hindrar den inte från att besitta en vilja. Den liknar på ett medvetande men är alltför gränslös och föränderlig för att kunna bindas till en tydlig enhet. Låt oss kalla detta svårdefinierade väsende för "Q" för att underlätta kommunikationen i denna text. Kommunikationen med denna entitet börjar i hanterandet av mina material. Grunderingen och uppspikandet av pannåen på väggen är förberedelser, likt när en musiker stämmer sitt instrument, kopplar in ljudsystemet och sätter på mikrofonen. Scenen är redo, allt är på plats. Förenklat utspelar sig akten mellan tre aktörer: jag, mina cirka tjugo färgtuber, och den immateriella "Q". Här är ett diagram som illustrerar den trefaldiga relationen:

(Diagram 2)

Det finns en historik som löper mellan oss alla tre, vissa färger har jag använt i sju år och känner väl till, medan andra tillkommit senare. Min familjära relation till krapplack, smaragdgrön, och indiskt gult är ett resultat av alla de tidigare gånger jag varit i diskussion

med Q. Jag har lyssnat på vad Q har sagt, kommit med egna förslag, följt efter Qs intentioner. Q existerar inte enbart inom konst, utan inrymmer även kärlekens mysterium, musik som berör på själslig nivå, och dimensionen där drömmar utspelar sig. Q är evig och är gudomlighet och vår koppling till den. Självutplånande religiösa upplevelser är att temporärt upptas av Q.

Som jag tidigare nämnt är målarakten en improvisation i realtid där det inte finns något manus. Däremot finns det struktur, de kollektiva minnena av allt det tidigare som sagts svävar implicit i bakgrunden. När du möts för en kaffe eller öl med en god vän planerar du inte ett tal på förhand, det samtal som blir är organiskt och flyter på utan ansträngning. Plötsligt relaterar ni en nutida händelse till något som skedde för fem år sedan och ler av en lustig insikt. Ibland uppstår en tystnad, du får en oväntad fråga och måste tänka till. Det är dock inte stelt, naturliga pauser är tillåtna med någon du är bekväm med, varje sekund behöver inte fyllas som på en första dejt med en främmande person. Vid avskedet har inte bara eran vänskap utvidgats, utan små och omätbara förskjutningar har ägt rum i ditt psyke, ni har båda förändrats av interaktionen. På ett liknande sätt har jag en relation till Q via måleri, och åt det andra hållet en relation till måleri via Q.

Att sitta ner och bara titta på en pågående målning är en del av processen. Sakta växer en logik fram, varje färgfält är ett påstående och det dyker upp nya färgfält som kommenterar de befintliga med gensvar och associationer. På så sätt uppstår en kedja av fragment som bildar en helhet, en icke-linjär historia. Ögat studsar mellan olika delar av kompositionen, finner ställen att vila blicken på. Det måste finnas liv i penseldragen, de kan vara påförda nästan med aggression eller å andra sidan omsorg men aldrig med försiktighet. Att tassa runt, tvivla och vara osäker är för mig antiteser till lyckat måleri. Jag vet att jag gjort något bra när en känsla av förvåning och spänning träffar mig när jag tittar på det jag målat, en konsekvens av att ha gett upphov till något jag inte visste fanns och aldrig kunnat förutspå.

När jag gick på Pernbys målarskola mellan 2017 till 2019, och fram till cirka 2020 konsumerade jag enorma mängder konst. Jag var intensivt fokuserad på att absorbera kunskap om allt från antik konst, de gamla mästarna, till de strömningar som utvecklades under 1800- och 1900-talet. Jag besökte muséer i flera timmar, observerade noggrant det jag såg i gallerier och konstböcker, utförde parafraaser och studier av bland annat Doré och Caravaggio. Mina intressen följde delvis en kronologisk tidslinje och rörde sig vidare till Per Kirkeby, De Kooning, Alf Lindberg och Andreas Eriksson. Under en period djupdök jag i Kirkeby och Andreas Erikssons konstnärskap och försökte måla som dem. Bägge kan man säga är abstrakta landskapsmålare, och en majoritet av mina verk tillhör denna genre. Såg jag

intressanta motiv och mönster i naturen tog jag foton och försökte kanalisera intrycken in i mina verk. De senaste åren har jag dock nästan slutat titta på konst, jag öppnar inga konstböcker, fotar sällan, och betraktar utställningar mest som sociala tillställningar. Kanske kan man bli mätt på andras konst och att smälta yttre intryck? Jag söker ingen inspiration utifrån, vill inte inspireras utan bara förkovra mig i mitt eget måleri, gräva djupare inom de delar av mig själv som inte går att sätta i pränt. Mitt måleri handlar om mycket mer än bara färg och form eller estetik, det är en representation av min själs resa genom universum och tid, min kontakt med en högre makt. Ser jag tillbaka till första början av mitt arbete skönjer jag en röd tråd som slingrar genom alla de mdf-skivorna som täckts av färg, nämligen prövande av en existentiell tes eller tro på konstens förmåga att realisera det transcendentala hos människan.

Sann konst är i min mening en bro mellan utomvärldsliga dimensioner, gudomlighet, och verkligheten som vi känner till den. För var och en konstnär, författare, musiker eller dansare berättas det om livets andliga aspekter och sanning som sådan. Den kristna mystikern och tänkaren Simone Weil skriver i sin bok *Tyngden och nåden* om världen som en stängd dörr². Samtidigt som dörren är en barriär tillåter den kommunikation; två fångar hålls separata men lyckas nå fram till den andre genom att knacka på väggen. Väggen som skiljer dem åt är en kanal, varje separation en länk. Vi är på ett sätt fångar i den synliga och greppbara världen, och bär på en evig längtan att bräcka genom det världsliga och komma bortom all daglighetens tristess. Människans bundenhet till den fysiska kroppen orsakar oundvikligen sorg och lidande, alla blir vi till slut gamla och drabbas av sjukdom. Det är dock priset vi tvingas betala för att kunna uppleva livet och naturens spektakulära skådespel, att kunna ta emot de atomiska vibrationerna i luften som utgör musik, att kunna enas i kärlek med en annan. Utan kroppar vore vi överallt och ingenstans på samma gång, vi hade inte *funnits* i lika hög grad och haft förmågan att rikta vår vilja. Under en svår och märklig period i mitt liv hade jag återkommande drömmar där jag kunde flyga, med vilja svävade min kropp över land och stad. Jag blickade ned över bekanta delar av Stockholm, gator jag gått på otaliga gånger i min uppväxt, flög högre ännu in i stratosfären. I andra omvälvande drömmar befann jag mig på okända ställen, vandrade i ensamhet på havets mörka botten. Vid uppvaknandet kände jag mig alltid förvandlad och omtumlad på bästa möjliga sätt. När jag senare återfick ett visst mått av balans i mitt liv upphörde dessa intensiva drömmar. Jag tolkar det som att min själ under den tiden letade efter utvägar från en verklighet som för nedtyngande att bära alla timmar av dygnet.

Utan titel (2024)

Akryl, tusch, kol och olja på pannå

244 x 244 cm

Denna målning är ett pågående projekt som uttrycker mycket av det jag försökt tala om i denna text. Storleken (244 x 244 cm) är viktig för världsbyggandet, man ska nästan kunna uppslukas och träda in i målningen, glömma bort rummet man befinner sig i. Den tillåter stora armrörelser och kräver att jag använder hela kroppen; jag måste använda en stege för att nå upp till de översta delarna och sitta eller huka på golvet för att måla basen. Längs med botten sträcker sig ett berg av sten som agerar tyngdkraft, det förankrar bilden och förhindrar

motivet från att flyta iväg. Berget är en tydlig kärleksförklaring till Kirkeby, medan resten av målningen är ett exempel på vad förhållandet [Jag ↔ Färg ↔ Q] kan ge upphov till. Det finns spår av mänskligt skapade föremål; den blåa formen i mitten liknar för mig en bumerang som kopplas in i en primitiv ugn av lera med skorsten. Till vänster om den första ugnen finns en större av liknande typ. Denna form vrids 180 grader för att bilda ett Y och lämnar de konkreta föremålens värld, glider in i en abstrakt symbolvärld. Ett annat motiv i bilden som också liknar på en symbol är de hibiskusfärgade ihopkopplade cirklarna, som i mina ögon bildar två förvrängda åttondelsnoter (♫). Samma form tyckte en vän liknade på en traktor och för min syster framstod helheten som pastoral. Hennes pojkvän däremot, såg massor av oväntade motiv; en rickepump, flera händer, och en cocktailshaker med tillhörande glas bland annat. Jag fick ett väldigt gott skratt av kommentaren om “en ‘sus’ Among Us gubbe som typ chillar på en soffa”, en karaktär från ett spel som fick stor popularitet för några år sedan.

Among Us (2018)⁴

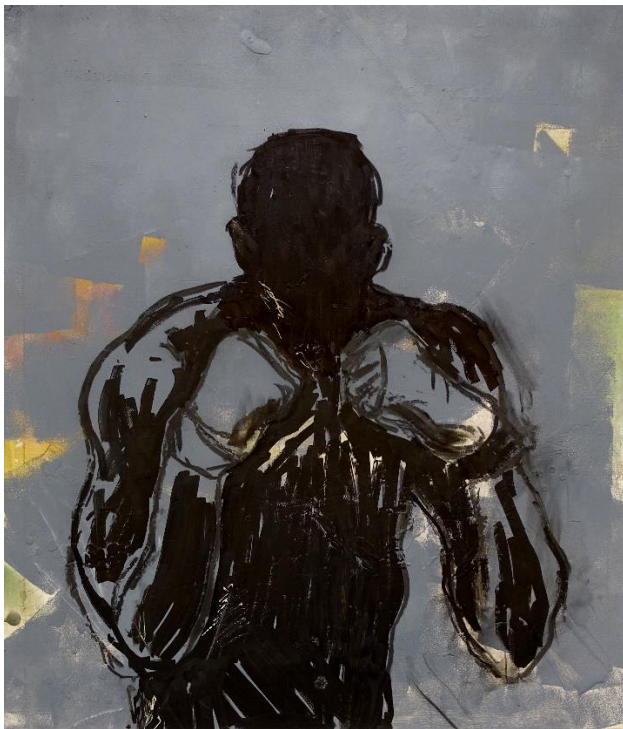

Detalj ur målning

“Never stay up on the barren heights of cleverness, but come down into the green valleys of silliness”³, sa filosofen Ludwig Wittgenstein (f. 1889). Jag gläds när folk gör humoristiska tolkningar av mina verk, ser saker som jag aldrig hade sett själv men slås av när de pekats ut. Man behöver inte närma sig mina målningar med allvarsamhet, tvärtom välkomnas en lekfull blick. Det finns inget rätt eller fel sätt att uppfatta mina bilder, inget facit för hur de ska tolkas. Min roll är förmedlande och jag vill att mina målningar ska verka som portal till ordlösa världar betraktaren annars inte har tillgång till.

Vid sidan av mitt abstrakta måleri har jag genomfört ett projekt om kampsport med collage och avbildat utövare av MMA (Mixed Martial Arts). Om jag som regel slitit med att verkligen lyckas med figuration i mitt arbete finns det ett undantagsfall, verket *Fighter* (2023). Den utfördes hastigt i kol och tuschpenna på en relativt simpel grå bakgrund. Min

tanke eller målsättning var att skapa en känsla av obehag och hotfullhet, hjälpt av figurens anonymitet. Jag använde mig av ett foto på en MMA-utövare hämtat från internet och valde att fördunkla ansiktet eftersom att det inte var den individuella identiteten jag vill komma åt. Ett ansikte kan säga för mycket och för lite på samma gång, i detta fall var det rädslan inför det okända jag ville utforska. Jag fick idén att trycka flera upplagor av bilden i poster-format och på t-skjortor för att säljas, därför gjorde jag digitalt en förenklad och mer grafisk version. Min handledare hade av en lycklig slump en workshop i silketryck, en teknik jag aldrig testat tidigare. Det var intressant att föra färg in i en bild vars ursprungliga palett dominerades av svart och grått, samt att experimentera med kopior i olika variationer. Screentrycken av verket blev jag rätt nöjd med och kan se att jag fortsätter att fördjupa mig inom denna metod.

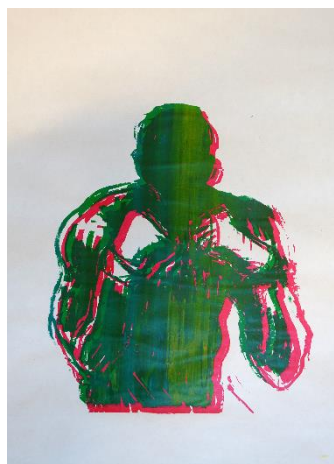
Fighter (2023)

Kol, akryl och tusch på pannå
86 x 98 cm

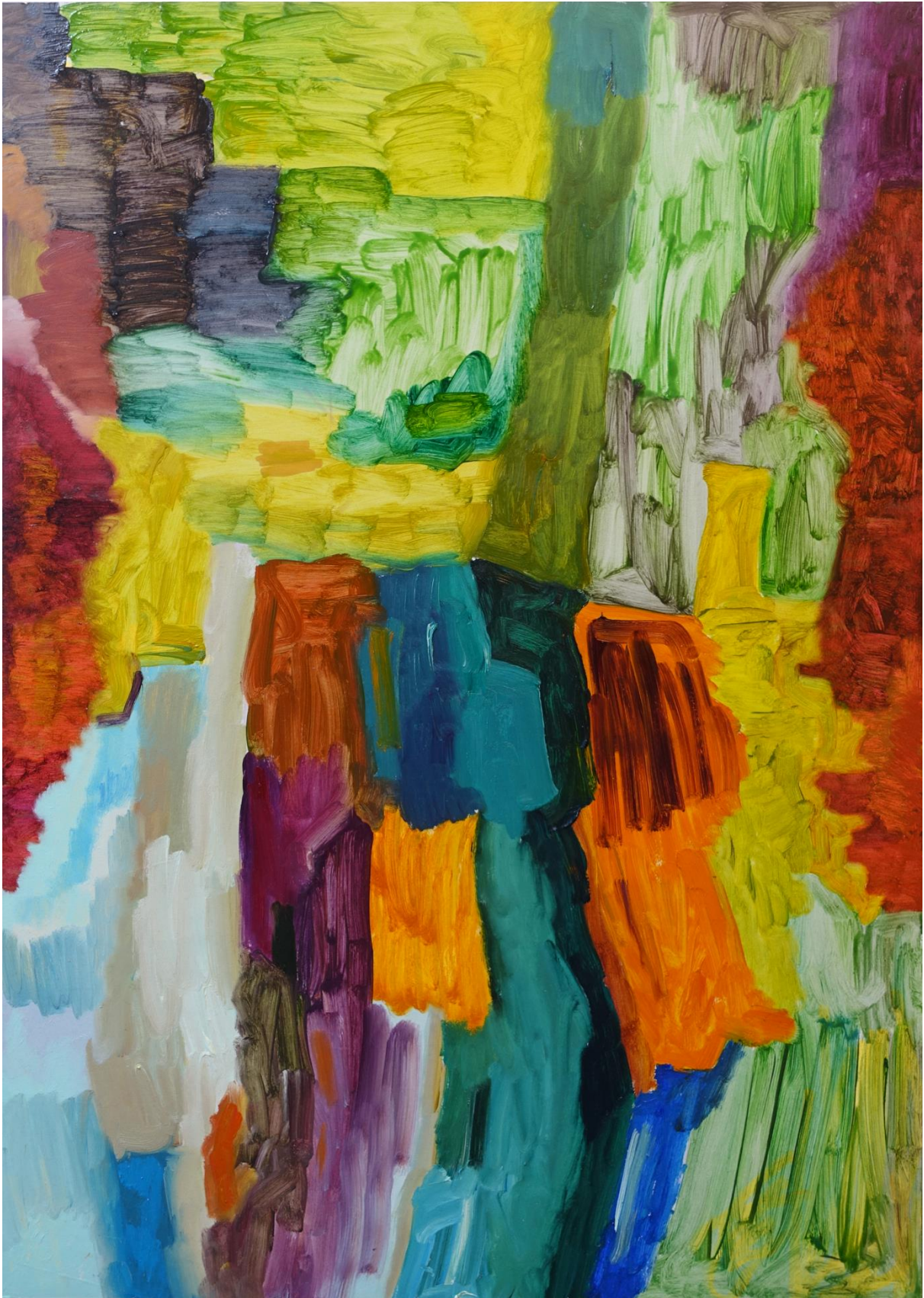

Fighter I & II

Akryl, silketryck
42 x 58 cm

Med undantag för det just nämnda verket finns inga tydliga budskap eller uppenbart igenkännbara motiv. Genom åren har jag testat många olika uttryck där jag har rört mig gradvis från realism till fullständig abstraktion. Jag har tagit mig an djur, byggnader, och människofigurer men till slut landat i en färg och formvärld där sådana motiv endast löst antyds. Vid ett tillfälle under första året på min målarskola sa min favoritlärare att det saknas djupare mening i mina mer föreställande verk, de förlitade sig i för hög utsträckning i tryggheten att vara "fina". Som följd av hans kommentar gav jag förmån till min abstrakta bildvärld, och då började saker verkligen ta fart. Ännu en katalysator för min utveckling vid den tiden var den intellektuella och emotionella relationen jag hade med en viss person. "Det hände något bra över julen", sa den viktiga läraren på ett utvecklingssamtal; det som slått mig var insikten att jag älskade en särskild person, att jag vågat inte lägga band på känslorna och omfamnat dem till fullo. Därför har jag inkluderat kärlek som transformativ kraft i diagrammet om Q och konst. Cynismen finns det inget spår av i mitt måleri, måleriet kommer från den delen av mig som inte är beräknande, osäker, besviken över politiska skeenden eller områden i livet utanför konsten. Min egen person är bräcklig, överanalytisk, stark och skör på samma gång, full av motsägelser som brottas med varann. I kontrast ser jag i mina verk obegränsad glädje, hopp och kärlek. Energin och livskraften i mitt måleri är outtömlig, den har inget slut, kan inte utplånas.

Utan titel (2024)

102 x 72 cm

Tusch och olja på pannå

Källhänvisning:

1. Diagram 1 och 2 (2024), Originell design av textens upphovsman Tien, S.
2. Weil, S. (1947) *Gravity and Grace*, (1992) *Tyngden och nåden* (svensk utgåva) Artos & Norma Bokförlag AB
3. Seabrook, A. (2008) *Parting Words: Wittgenstein on Language*
<https://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=92013812>
4. Stillbild från Among Us (2018)
<https://among-us.fandom.com/wiki/Red>
5. Q

